

Европска унија је поздравила недавно доношење декларације у Скупштини Србије којом се осуђује злочин у Сребреници почињен јула 1995. године и оценила да је то корак који води трајном помирењу народа у региону, при чему не треба очекивати да ће и све друге суседне државе осудити злочине почињене у њихово име.

Ово је одговор свим заговорницима нашег једностраног суочавања са прошлошћу – често помињан принцип да свако мора прво да почисти своје двориште. Теза која се непрестано понавља, да ће резолуција и наша осуда злочина у Сребреници покренути талас извињавања, суочавања са злочинима и доношења сличних резолуција у парламентима суседних држава, веома брзо пала је у воду. Заступници мишљења да свако мора пре свега да се суочи са злочинцима у својим редовима грубо су демантовани јер у новим постјугословенским државама сличан процес није на виду.

О томе нам најубедљивије сведочи обележавање осамнаесте годишњице страдања војника ЈНА у Добровољачкој улици и то први пут након скоро две деценије откад се злочин догодио. Праћени јаким полицијским снагама, родитељи војника Југословенске народне армије, једине легитимне војне формације у то доба, већином из Србије, успели су да се пробију надомак Добровољачке улице и одрже помен жртвама тог ужасног злочина за који нико до сада није одговарао нити је покренута озбиљна истрага. У извештајима са овог помена може се видети безбедносна процена полиције да се у Сарајево не може ући све док постоји и најмања опасност да колона сећања буде нападнута. Маршрута којом су два аутобуса ушла у Сарајево потпуно је очишћена, на улице су изведени специјалци на сваких пет метара. Цвеће за жртве из колоне ЈНА није положено на предвиђеном месту зато што га је већ у јутарњим сатима „окупирао“ око 200 припадника тамошњег удружења „Зелене беретке“.

Казивања мајки убијених војника речитија су од сваког настојања да се објективно анализира овај потресни догађај. Богдана Томовић, мајка убијеног осамнаестогодишњег војника Здравка Томовића, могла је снаге да искаже своју бол. „Убили су нашу децу, а не одговарају за то. Тражимо правду за злочин који је учињен над војницима када су мирно напуштали Сарајево. Мој син је био добар младић који никоме нажао не би учинио а убијен је мучки. За то је крив Ејуп Ганић и остали који би требало да одговарају. Дошла сам ти, сине, свећу да запалим. Нисам пре могла, нису ми дали.“ Сестра војника Обрада Гвозденовића, такође осамнаестогодишњака, Гордана, у рукама је држала слику свог брата. „Чини ми се да све ово сањам. Нисам имала снаге овде да дођем, јер имам осећај да БиХ није и данас земља по којој се може слободно шетати.“

Помен у Добровољачкој и декларација о Сребреници

Пише: Маринко М. Вучинић
уторак, 11 мај 2010 19:29

У нашој јавности се није могло чути ниједно реаговање организација за одбрану људских права и утеривање истине о злочинима почињеним у наше име. Нико од тих бораца за истину о злочинима није се придружио нашим мајкама на помену у Добровољачкој улици. Зашто би и били тамо где се обележавају жртве српског народа, они су задужени само да денацификују њима додељени забран. Њихово упорно ћутање је вероватно знак одобравања и слагања са ставовима изнетим у Сарајеву да је овај помен и долазак представника Републике Српске на место злочина провокација и политизација догађаја. Они нису нашли за сходно да реагују ни када је тражено да се забрани организовање овог помена. Они су и даље заузети борбом против национализма, антисемитизма и фашизма у Србији, а истрајавају на аксиому да се Срби морају пре свега суочити са својим злочинима, а тек онда ће стећи право да организују помене за своје жртве. Управо због те једностраности и наметања колективне и искључиве кривице Срба и не може доћи до стварног суочавања са злочинима у бившој Југославији.

Пружена рука помирења не може да долази само из Србије јер се тако не отвара простор за целовито спровођење тешког процеса суочавања са злочинима. Ако се и даље буде инсистирало на једностраном приступу, остаћемо заглибљени у немогућој позицији непрестаног оживљавања старих сукоба. Треба поменути да Радио-телевизија Србије, јавни сервис грађана, није нашао за сходно да пропрати овај помен. Ова чињеница довољно говори о неодговорном односу према српским жртвама.